

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติที่แสดงเอกลักษณ์ของชาติ เป็นเครื่องมือสื่อสารที่สร้างความเข้าใจระหว่างคนในชาติ เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวให้คนในชาติคำนึงถึงความเป็นชาติเดียวกัน นอกจากนี้ภาษาไทยยังเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้คนไทยเกิดการเรียนรู้วิทยาการต่างๆ และสิ่งแวดล้อม ช่วยให้มีความคิดแตกฉาน คิดอย่างมีเหตุผล คิดในลักษณะของจินตนาการและคิดในลักษณะริเริ่มสร้างสรรค์ เมื่อมนุษย์มีความเจริญขึ้น ได้ประดิษฐ์อักษรเพื่อถ่ายทอดคำพูดไว้เป็นลายลักษณ์ คำพูดที่บันทึกด้วยอักษรซึ่งเรียกว่า ภาษาเขียน ที่ใช้เป็นสื่อให้เกิดความเข้าใจได้เช่นเดียวกับภาษาพูดและยังมีความสมบัติบางประการดีกว่าภาษาพูด กล่าวคือ ภาษาที่ใช้ติดต่อกันได้ในระหว่างผู้อยู่ห่างไกล สามารถถ่ายทอดวัฒนธรรมหรือวิชาความรู้ได้กว้างขวางกว่าภาษาพูด ช่วยรักษาและสืบทอดวิชาความรู้ต่างๆ ไว้ช้านานถึงแม้บางคำจะไม่ใช้พูดกันแล้วก็ยังปรากฏหลักฐานเหลืออยู่ และภาษาเขียนสามารถปรับปรุงให้ได้ความกระชับและไพเราะสละสลวยได้กว้างขวางกว่าภาษาพูด ภาษาเขียนที่ดีควรเริ่มจากการเขียนสะกดคำที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นพื้นฐานเบื้องต้นที่สำคัญของการใช้ภาษา การเขียน ที่ถูกต้องจะทำให้ใช้ภาษาได้อย่างสมบูรณ์ คำที่เขียนสะกดผิดอาจทำให้การอ่านออกเสียงคำนั้นไม่ถูกต้อง และยังอาจทำให้ความหมายในการสื่อสารผิดไป เสียความไปหรืออย่างน้อยก็แสดงถึงความด้อยค่าทางสติปัญญาของผู้ใช้ภาษา

อีกทั้งการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยมักจะมีปัญหาอยู่หลายประการ โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในพื้นที่ที่นักเรียนใช้ภาษาถิ่นเป็นภาษาหลัก ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง โดยเฉพาะภาคเหนือจะมีปัญหาด้านภาษาเพราะมีชาวไทยภูเขาอยู่มาก ดังที่ ประสงค์ ราชณสุข (2523, หน้า 2) ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ว่าเมื่อเด็กชาวเขาไปเรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองที่โรงเรียนจึงเกิดปัญหาทั้งด้านการเรียนและการสอน กล่าวคือ ในด้านการเรียนเขาจะมีปัญหาในการออกเสียงส่วนครูที่สอนเด็กชาวเขาจะประสบกับความยุ่งยากในการสอน ในขณะที่ สมศักดิ์ ไซย (อ้างใน จันทร์ฉาย เติมียาคาร, 2533, หน้า 81) พบว่า นักเรียนชาวเขาที่มาเรียนภาษาไทยจะมีปัญหาในด้านการพูดไม่ชัด อ่านและเขียนได้ช้า โดยเฉพาะนักเรียนที่มาเข้าเรียนและไม่ผ่าน

การเตรียมความพร้อมมาก่อน ซึ่งครูไม่สามารถจะสอนเนื้อหาวิชาได้ จำเป็นต้องเตรียมความพร้อมในด้านทักษะการพูดและการฟังให้เกิดความเคยชินก่อนถึงจะเข้าสู่การเรียนรู้ ด้านทักษะการอ่านและการเขียน โดยเฉพาะทักษะการเขียนที่ต้องอาศัยพื้นฐานทักษะการพูด การฟัง และการอ่านมาก่อนจึงจะสามารถมีทักษะด้านการเขียนได้ดี

โรงเรียนบ้านห้วยดัมซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีนักเรียนเป็นชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงทั้งหมด ก็ได้พบปัญหาเช่นเดียวกับที่กล่าวไว้ข้างต้น จึงทำให้เกิดปัญหาในเรื่องการจัดกระบวนการเรียนการสอน เพราะปัญหาการสื่อความหมายระหว่างครูกับนักเรียน คณะครูในโรงเรียนพบว่าถึงแม้ว่านักเรียนจะไม่เข้าใจเนื้อหาสาระของการจัดกิจกรรม แต่นักเรียนมีจุดเด่นในด้านการขับร้องดนตรี มีความถนัดงานเย็บปักถักร้อยเป็นความสามารถเฉพาะตัวและความชอบของนักเรียนที่ครูและผู้ศึกษาสังเกตไว้ ดังแผนภูมิ 1

แผนภูมิ 1 จุดเด่นของนักเรียนชาวเขาโรงเรียนบ้านห้วยดัม

จากการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในปีการศึกษาที่ผ่านมา นักเรียนจะเกิดการเรียนรู้ และจดจำเนื้อหาที่ครูใช้สื่อเป็นบทเพลงได้มากกว่าการสอนที่เป็นบรรยายหรือทำกิจกรรมอื่น การเรียนรู้จากวิดีโอ โพรทัศน์ที่เนื้อหาเป็นบทเพลง จะสามารถจดจำและมีความพยายามที่จะเรียนรู้ได้มากและเป็นการจำระยะยาว นอกจากนี้นักเรียนยังเรียนรู้อย่างมีความสุขและสนุกสนาน

แต่เมื่อพบจุดเด่นที่น่าจะนำมาเป็นเครื่องมือในการศึกษาผู้ศึกษาและคณะครูในโรงเรียน ก็ได้พบจุดที่ต้องแก้ไขของนักเรียนไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านการสื่อสาร การขาดความเชื่อมั่นของนักเรียน รวมทั้งการไม่ได้รับความสนใจของชุมชน ค่านิยมที่ไม่ส่งเสริมให้เรียนหนังสือ จึงเป็นจุดด้อยที่ต้องหันมาให้ความสำคัญ ดังแผนภูมิ 2

แผนภูมิ 2 จุดด้อยของนักเรียนโรงเรียนบ้านห้วยดัม

สภาพแวดล้อมทางการศึกษา สังคม และจิตวิทยารอบๆตัวของนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นความเชื่อของเผ่า ความเป็นอยู่ชุมชนที่มีการศึกษาน้อยทำให้มีค่านิยมที่ผิดๆไม่สนับสนุน ด้านการเรียน ทำให้นักเรียนขาดความตั้งใจในการเรียนรู้จากโรงเรียน มีปัญหาด้านภาษาไทยก็ยังเป็นปัญหาต่อการจัดการศึกษา

จากจุดด้อยที่เป็นปัญหาเมื่อนำจุดด้อยมาวิเคราะห์ร่วมบริบทรอบด้านของนักเรียน จึงคิดว่าน่าจะนำจุดด้อยและจุดเด่นของนักเรียนบ้านห้วยด้อมมาร่วมในการแก้ปัญหา เมื่อศึกษาถึงความสำเร็จของโรงเรียนพบว่าการจัดกิจกรรมงานศิลปหัตถกรรมของนักเรียนทุกครั้งที่ทางโรงเรียนจะชนะเลิศการประกวดเสมอ รวมทั้งการประกวดร้องเพลงลูกทุ่งของนักเรียนความสนใจของนักเรียนจะมีมากกว่าด้านอื่นๆ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงนำข้อมูลเหล่านี้มาเป็นข้อมูลประกอบในการสร้างเครื่องมือการแก้ปัญหาทักษะภาษาไทยของนักเรียน โรงเรียนบ้านห้วยด้อม

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ทักษะภาษาไทยโดยใช้เพลงไทยลูกทุ่งสำหรับนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านห้วยด้อม
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยของนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินในวิชาภาษาไทยของโรงเรียนบ้านห้วยด้อม

ขอบเขตของการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนบ้านห้วยด้อม (ชัวงษาอุปถัมภ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 2 จำนวน 220 คน

เนื้อหา

เนื้อหาของการศึกษาคครั้งนี้มุ่งเน้นในเรื่องทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน คำที่เป็นคำประพันธ์ เนื้อร้อง ทำนอง ของเพลงสัปดาห์ซึ่งเป็นเพลงไทยลูกทุ่ง ในการเลือกคำคัดเลือกจากเพลงสัปดาห์ ซึ่งสอดคล้องกับวิชาภาษาไทย โดยสร้างเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ทักษะภาษาไทย

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ทักษะภาษาไทยโดยใช้เพลงไทยลูกทุ่งของนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

สมมุติฐานของการศึกษา

การสอนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ทักษะภาษาไทยโดยใช้เพลงไทยลูกทุ่ง เพลงสัปดาห์นักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นผ่านเกณฑ์การผ่านร้อยละ 60

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนาทักษะวิชาภาษาไทย หมายถึง การจัดกิจกรรมโดยใช้สื่อที่เป็นเพลงไทยลูกทุ่ง และการใช้แบบฝึกทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน

แผนการจัดการเรียนรู้ทักษะภาษาไทย หมายถึง แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้ สารสำคัญ สารการเรียนรู้จุดประสงค์การเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล

แบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย หมายถึง แบบฝึกทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน จำนวน 34 แบบฝึก โดยเนื้อหาของแบบฝึกได้มาจากการนำคำในเนื้อร้องของเพลงสัปดาห์ มาจัดทำแบบฝึก เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาไทยของนักเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนความสามารถของนักเรียนที่ได้จากคะแนนการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยโดยนำไปเทียบกับเกณฑ์การประเมินการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนบ้านห้วยดัม ในปีการศึกษา 2545 เกณฑ์ผ่านร้อยละ 60

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้แผนการจัดการเรียนรู้ทักษะภาษาไทยโดยใช้เพลงไทยลูกทุ่ง สำหรับนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง
2. เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาภาษาไทยให้กับนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น